විදුදය

ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

සංස්කරණය

කුසුමලතා ලංකාමුල්ල
ජයලතා මැදවත්ත

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
ගංගොඩවිල,
නුගේගොඩ.
2019

පළමුවන මුද්‍රණය : 2019

විදුදය ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය

උපදේශකත්වය : ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය සම්පත් අමරතුංග

© සංස්කාරකවරු : කුසුමලතා ලංකාමුල්ල
ජයලතා මැදවත්ත

සංස්කරණ සහාය : එම්.භාග්‍යා දිල්හානි
ආර්. ජේ. සඳුනිකා රත්නායක
එච්. පී. ටී. නදීරා
ජී. කේ. එන්. රුවිනි

ISSN 2235-9001

සම්බන්ධීකරණය : චාමි නිලාශා පටබැඳිගේ

පිටකවරය : ප්‍රතිනිර්මාණය : ෂෙලින්ක පී. ජීවන්ත

මුද්‍රණය : කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස්
17/2, පැඟිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල,
නුගේගොඩ.
දු.ක. +94 114 870333

ප්‍රකාශනය : විදුදය ප්‍රකාශනයකි.

07. භාව කාව්‍ය, සිංහල සාහිත්‍යය හා නූතන සිංහල කවිය 102-120
භෂාන් විරංග බඹරබොටුව
සහාය කථිකාචාර්ය
භාෂා අංශය
සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය

08. ස්වරූප විත්‍රපටය හා රූපාන්තරණය කෙටි නවකතාව 121-131
චින්තා පවිත්‍රානි
සහාය කථිකාචාර්ය
භාෂා අංශය
සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය

09. පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය : න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයක් 132-142
ආචාර්ය ජයලතා මැදවත්ත
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
සිංහල සහ ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

10. අලකේශ්වර යුද්ධය (ඒ. වී. සුරවීර සංස්කරණය) නදීය කෘතියේ භාෂා භාවිතය 143-157
රජිත් නාමසිංහ
පුරාවිද්‍යා කලාප භාර නිලධාරි
ලානුගල

11. සාහිත්‍යයේ පරමාර්ථය නොහොත් සාහිත්‍යකරුවාගේ වගකීම 158-187
මහින්ද රත්නායක
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
සිංහල අධ්‍යයන අංශය
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

12. උපකාරක පන්ති ප්‍රචාරක දැන්වීම්වල භාෂා භාවිතය 188-199
ආචාර්ය සන්ධ්‍යා කහඳගමගේ
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
සිංහල අධ්‍යයනාංශය
රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

13. ග්‍රන්ථකරණයේ තාක්ෂණික පසුබිම 200-216
ආචාර්ය බිහේෂ් ඉන්දික සම්පත්
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
සිංහල අධ්‍යයනාංශය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය : න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයක්.

ආචාර්ය ජයලතා මැදවත්ත

1.1. ප්‍රවේශය

'පශ්චාත්' යන යෙදුම නියත වශයෙන් ම යමකට පසුව යන අර්ථය සපයයි. (Cambridge International Dictionary of English 1995:1101) යටත්විජිතවාදය යනු එක් රාජ්‍යයක් විසින් තවත් රාජ්‍යයක් පාලනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය යි. (Cambridge International Dictionary of English 1995:259) එසේම බලවත් රටවල්, විසින් දිළිඳු රටවල් සූරාකෑමේ ප්‍රතිපත්තිය පදනම් කර ගත් මතවාදය යටත්විජිතවාදය ලෙස හැඳින්වේ. (ඉංග්‍රීසි-සිංහල මහා ශබ්දකෝෂය 2009:379) ඒ අනුව පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය යන්න, යටත්විජිතවාදයෙන් පසු ව ශේෂ වී පවත්නා (Post Colonial) යන අර්ථය සම්පාදනය කරයි.

'පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය' යන යෙදුමෙන් යටත්විජිතවාදය සහ එහි බලපෑම සම්පූර්ණයෙන් ම අවසන් වී නැති බවට අදහසක් ගම්‍යමාන වන අතර ප්‍රධාන වශයෙන් දෙවර්ගයක පශ්චාත් යටත්විජිත රටවල් හඳුනාගත හැකි ය. එනම් ඕස්ට්‍රේලියාව වැනි ජානපදික යටත්විජිත (Settler Colonies) සහ ලංකාව හා ඉන්දියාව වැනි ආර්ථික හේතුමත ගොඩනැගුණු (Colonies of Occupation) යටත්විජිත වශයෙනි. යටත්විජිතවාදයේ ඓතිහාසික අත්දැකීම් සහ අනාගත අපේක්ෂාවන් මෙම සමාජ කොටස් දෙකෙහි එක හා සමාන නොවන්නා සේම සමාජ සන්දර්භයෙහි පැහැදිලි වෙනස්කම් ද, පරස්පර දිශානතීන් ද දක්නට ලැබේ.

'පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය' යනු, ඉතිහාසයේ එක්තරා කාලයක දී ආරම්භ වී අද දක්වා ම ක්‍රියාකාරී වන්නක් ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. (Mishra and Hodge 1991:399) පොදුවේ පශ්චාත් යටත්විජිත ලෙස හැඳින්වෙන්නේ යටත්විජිතවාදයෙන් මිදුණු, නිදහස ලැබූ රටවල් හෝ

සමාජ යි. එබැවින් ඉතිහාසයේ නව කාල පරිච්ඡේදයක් ලෙස මෙම යුගය හැඳින්විය හැකි ය. එහෙත් මීට පටහැනි අදහස් ද ඉදිරිපත්ව තිබේ. යටත්විජිතවාදය මගින් ස්වදේශීය භාවය අඩපණ කෙරෙන අතර යටත්විජිත පාලන සමය අවසන් වුව ද, රටක් එක්වර ම පූර්ණ වශයෙන් යටත්විජිතවාදී බලපෑමෙන් ඉවත් වන්නේ ද නැත. යටත්විජිතවාදී [illegible] නැව අරින්නාක් මෙන් ඉවත් කළ හැකි නොවීම ඊට හේතුවයි. (හෙන්නායක 1997 : 29)

ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් මෙම තත්ත්වය ඉතා පැහැදිලි ලෙස ම හඳුනාගත හැකි ය. පොදු සමාජයේ ද ඒ පිළිබඳ ව පවතින්නේ විවිධාකාර අදහස් සමූහයකි. ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ හා සංස්කෘතියෙහි 'යටත්විජිතවාදී රොඩුබොඩු' (Colonies of Remanents) බහුල ව පවතින අතර ඒවා හෙවනැල්ලක් සේ අප සමග ඇදී එයි. (හෙන්නායක 1997 : 29) ඉංග්‍රීසි භාෂාව මෙයට හොඳ ම උදාහරණය යි. ඉංග්‍රීසි භාෂාව යටත්විජිත ක්‍රමයේ සංකේතයක් සේ සැලකෙන අතර ඒ පිළිබඳ ව ලියැවී ඇති ලේඛන බොහොමයක භාෂාව ද ඉංග්‍රීසි භාෂාව යි.

එමෙන්ම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය යනු, යටත්විජිතවාදයේ පැවැත්ම (Presence) මෙන් ම නොපැවැත්ම (Absence) යන කරුණු දෙකෙහි ම සංකලනයකි. යටත්විජිතවාදයේ පැවැත්ම සෑම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී සමාජයක ම පැහැදිලි ව දක්නට ලැබෙන්නකි. අධිරාජ්‍යවාදය, බටහිරකරණය වැනි ව්‍යවහාර මෙන් ම ගෝලීයකරණය [illegible] වුව ද ප්‍රකාශ වන්නේ එය යි. (Memmi 1965 : 30) සැබැවින් ම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය යනු, යටත්විජිතවාදයෙන් පසු එළඹෙන සමාජීය ස්වරූපය යි. පශ්චාත් යටත්විජිතවාදයේ ස්වරූපය හා ස්වභාවය ඒ ඒ යටත්විජිතවල සමාජ සැකැස්ම හා ජනතාවගේ ආකල්ප අනුව වෙනස් වේ. එසේ ම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය නොනිමි සමාජීය ක්‍රියාවලියක [illegible] ප්‍රබල සමාජීය ස්වරූපයකි. එසේ ම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී [illegible] පශ්චාත් යටත්විජිත සමාජය යථාර්ථවාදීව විශ්ලේෂණය කිරීමට [illegible] සකසා දෙයි.

1.2 පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාව

වර්ෂ 1948 පෙබරවාරි මස 04 වැනි දින ශ්‍රී ලංකාව [illegible] පාලනයෙන් මිදී නිදහස් රාජ්‍යයක් බවට පත් විය. ස්වදේශීය [illegible] පාලනය යටතේ ජීවත් වීමත්, ස්වභාෂාවෙන් අධ්‍යාපනය [illegible] ස්වභාෂාව ප්‍රධාන සන්නිවේදන මාධ්‍යය බවට පත් කර ගැනීමත් [illegible] අපේක්ෂා අතර ප්‍රමුඛත්වය ලැබූ ඒවා විය. ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් යටත්විජිත යුගය 1948 වර්ෂයෙන් ආරම්භ වූ බව කිව හැකි නමුදු අවසානය [illegible] කළ නොහැකි වන්නේ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය යනු නොනිමි [illegible] ක්‍රියාවලියක් වන බැවිනි. මෙම යථාර්ථය හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ [illegible] සන්දර්භය කෙසේ සකස් විණි ද යි විමසා බැලිය යුතු වෙයි.

එසේම අධිරාජ්‍යවාදය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයකින් [illegible] පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී සමාජය පිළිබඳ ව විමර්ශනයක් සිදු කිරීම [illegible] ය. එහෙත් කුමන ආකාරයකින් හෝ අධිරාජ්‍යවාදය පිළිබඳ [illegible] පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය පිළිබඳ කතිකාවෙන් අතුරුදහන් වී තිබෙන අතර පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී සමාජය බහුපාර්ශ්වීය ණය දෙන නියෝජිත ආයතන විසින් නියම කරනු ලබන ප්‍රතිපත්ති මත මෙහෙයවනු ලබමින් තිබෙන බව පැහැදිලිය. (Chandhoke 1994 : 31)

1.3 ආර්ථිකය

ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී සමාජය විමර්ශන කිරීමේ දී එය යටත්විජිතවාදයේ දිගුවක් බව පැහැදිලි වෙයි. ප්‍රධාන වශයෙන් ම කුල ක්‍රමය මත පදනම් වූ ලාංකේය සමාජ ස්තරායනය, යටත්විජිතයක් බවට පත් වීමත් සමග වෙළඳ ආර්ථිකය මත පදනම් වූ පන්ති ස්තරායනයක් බවට පරිවර්තනය වන්නට විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ පෘතුගීසීහු (1505-1656) තමන්ට නතු වූ ප්‍රදේශවල කුරුඳු, පුවක්, ගම්මිරිස්, මුතු, මැණික් හා අලි-ඇතුන් වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් පැවති රාජ්‍ය ඒකාධිකාරය තමන් යටතට ගත්හ. 1656 සිට 1796 දක්වා මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ පාලනය කළ ලන්දේසීන් ද අනුගමනය කළේ එම පිළිවෙත යි. ලන්දේසි පෙරදිග ඉන්දීය සමාගම ඉතා

[illegible] වෙළඳ සමාගමකි. ලන්දේසි පෙරදිග ඉන්දීය සමාගම ආනයන [illegible] වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් දැඩි පාලනයක් ගෙනයමින් දේශීය [illegible] පෞද්ගලික වෙළෙන්දන් සිදුකළ අධීක්ෂණයකට ලක් කළේය. [illegible] වෙළෙන්දන්ට මිළුන් ලබා දී සිබුණේ ඉතා සීමිත අයිතිවාසිකම් [illegible]. ලන්දේසීන් විසින් පනවනු ලැබූ දැඩි නීති රීති නිසා සම්බර [illegible] දී පෞද්ගලික වෙළඳාම මුළුමනින් ම වාගේ ඇන හිටියේ [illegible] දී විදේශීය හා දේශීය වෙළඳාම සඳහා දැඩි සම්බාධක පනවන [illegible] ජයවර්ධන 2008 : 3) 1796 සිට ලංකාවේ මුහුදුබඩ පළාත් බ්‍රිතාන්‍ය [illegible] ඉන්දියානු වෙළඳ සමාගමේ පාලනය යටතට පත් විය. 19 වන [illegible] මුල් දශකවල, පෞද්ගලික වෙළෙන්දන් උනන්දු කරවීමත් [illegible] හා වෙළඳාම එක තැන පල්වීම හෝ පතන බැසීම බ්‍රිතාන්‍ය [illegible] මුල් වසරවල සිදු වූ දෙයක් විය. ක්‍රි. ව. 1800 සිට 1830 දක්වා [illegible] අවුරුදු 30 ක පමණ කාලයක් ලංකාවේ ආර්ථිකයෙහි ස්වාභාවික [illegible] පමණක් අපනයනය කෙරුණු අතර, නිෂ්පාදන ඵලදායිතාව [illegible] මට්ටමක පැවතිණි. බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයේ මුල් කාලයේ දී ආර්ථිකය [illegible] වශයෙන් ම පූර්ව ධනවාදී වුවත් නැමී එන ධනේශ්වරයේ ආදායම් [illegible] පරිභෝජන රටාව අර්ධ වශයෙන් පිළිබිඹු කරන්නක් විය. (ජයවර්ධන [illegible] : 9) මෙ ආකාරයට 20 වැනි සියවස එළඹෙන විට ශ්‍රී ලාංකේය [illegible] ආරෝපිත ධනවාදී ලක්ෂණවලින් සමන්විත වනු දක්නට ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආරෝපිත ධනවාදී සමාජයක් බිහි වීමට තුඩු දුන් [illegible] කිහිපයකි. බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයන් විසින් යටත්විජිත වෙත ගෙන [illegible] ලැබූ ධනවාදී අර්ථ ක්‍රමය මෙහි වැඩවසම් සමාජ ව්‍යුහය මත [illegible] කරන ලදී. මේ හේතුවෙන් පැරණි සමාජ ගර්භය තුළ වැඩී [illegible] නිෂේධ කරමින් ස්ථාපනය වූ ධනවාදී සමාජයක් යටත්විජිතවල බිහි නොවූ අතර, නවාගත ධනවාදය විරාගත වැඩවසම් සමාජ සංස්ථා සමග සහවාසයකට එළැඹුණි. මෙම සහවාසී භාවය සමාජීය වශයෙන් අර්ථකථනය කෙරෙනුයේ දෙමුහුන් භාවය (Hybridity) යනුවෙනි. එසේම ලංකාවට ධනවාදය පැමිණෙන යුගය වන විට යුරෝපයේ එහි අභ්‍යුදය සමය ගෙවී ගොස් තිබිණි. එහෙයින් ලාංකේය ධනේශ්වර ප්‍රාග්ධනයට පූර්ව ධනවාදී ලක්ෂණ නිෂේධ කරවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් කාර්මීකරණයක්

ක්‍රියාත්මක කිරීමට හෝ නිෂ්පාදනයේ මහා පරිමාණ වර්ධනයක් ඇති කිරීමට හෝ නොහැකි විය. ශ්‍රී ලංකාවේ ධනවාදී සමාජය වැඩවසම් සමාජ දේහය මත ආරෝපණය වූ ආරෝපිත ධනවාදයක් බවට පත් වූයේ එබැවිණි. මුදල්වලින් ගෙවීම් කිරීම, නීතිමය වශයෙන් බලපවත්වන කොන්ත්‍රාත් හා යටත්විජිත ආර්ථිකයේ අවශ්‍යතාවන්ට සරිලන අන්දමින් වෙළඳාමෙහි යෙදීම හා ශිල්පීන්ගේ කටයුතු වෙනස් කිරීමට තුඩුදුන් නීති හා රෙගුලාසි පද්ධතියක් මඟින් ආර්ථිකය වඩ වඩා ධනේශ්වර ස්වරූපයක් ගැනීම සිදුවිය. එහෙත් දේශීය අතරමැදියන් ලවා අතිරික්තය ලබා ගැනීම සඳහා යටත්විජිත පාලකයින් විසින් යොදා ගැනුණු රේන්ද ක්‍රමය බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලකයන් විසින් වර්ධනය කර ප්‍රසාරණය කරන ලද අතර, එය දේශීය ප්‍රාග්ධන සමුච්චයේ මූලික උල්පතක් විය. (ජයවර්ධන 2008 : 13)

පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජය සකස් වීමෙහි පදනම වූයේ ඉහත කී ධනේශ්වරකරණය යි. "ඔබ අඩුවෙන් කන, බොන හා පොත් මිලට ගන්නා විට, ඔබ අඩුවෙන් නාට්‍යාගාරයට, නැටුම්හලට, බීමහලට යන විට, ඔබට වැඩියෙන් ඉතිරි කළ හැකි ය. ඔබේ වස්තුව වැඩි වනු ඇත. ඔබේ ප්‍රාග්ධනයට කාවුන්ගෙන් හා මලකඩවලින් හානි සිදු නොවනු ඇත." (Marx and Engels 1975 : 104) කාල් මාක්ස්ට අනුව දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රය යනු, අවශ්‍යතාවන් අත්හැරීම හා ඉතිරිකිරීම මත පදනම් වූ ධනයේ විද්‍යාව යි. පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ස්තරීකරණය විමර්ශනය කිරීමේ දී ඉහත කී විග්‍රහයට අනුගත වූ නැගී එන නව ග්‍රාමීය ධනපති පන්තියක් ද දැක ගැනීමට හැකි වේ.

1.4 කුලය

පූර්ව යුගවලින් පැවත ආ සමාජ ව්‍යුහයන් ද, කුලය මත පදනම් වූ වෘත්තීන් ද, තිබූ පාරම්පරික සමාජය මත මෙම නව වාණිජවාදී සහ ධනවාදී ස්වරූපය ආරෝපණය කෙරිණි. මෙහි දී සිදු වූ තවත් වැදගත් සංසිද්ධියක් වන්නේ පන්ති සමාජය තුළ කුලය ප්‍රතිනිර්මාණය වීම යි ස්තරායන විධි දෙක ම විකෘත වූ අයුරකින් එනම්, කුලයේ පැවැත්ම

හා අන්තර් කාවැදීම නිසා පන්තිය ද පන්තියේ පැවැත්ම හා අන්තර් කාවැදීම නිසා කුලය ද වශයෙන් ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වී ඇත. (Gunasinghe 1990 : 135) මෙසේ කුල ධූරාවලිය මත පදනම් වූ කුලය හා වෘත්තීය වෙනසකට සම්බන්ධ කළ ප්‍රාග්-ධනවාදී සමාජයක සිට කුල භේදයෙන් තොර ආර්ථිකයක් වෙතට නැඹුරු වූ සමාජ ප්‍රවණතාව පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ තවදුරටත් දක්නට ලැබුණු නමුදු කුලය පූර්ණ වශයෙන් ම නොවැදගත් නො වී ය. සිංහල ධනපති පන්තියෙන් සියයට 43 ක් කරාව, සලාගම සහ දුරාව යන පහතරට කුල තුනකින් සමන්විත වේ. (Wright 1907 : 200) මේ අනුව පෙනී යන්නේ කුලය අභිබවමින් ධනය හා බලය ප්‍රමුඛත්වය ලබා ගන්නා බව යි.

1.5 සාහිත්‍ය හා සමාජය

පශ්චාත් යටත්විජිත සමාජයෙහි දක්නට ලැබෙන අභ්‍යන්තර දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික ආදි ගාමක බලවේග ඒවා ආරම්භ වූ යටත්විජිතවාදී සමාජයේ පටන් දිගු කාලයක් තිස්සේ වර්ධනය වූ ඒවා ය. යටත්විජිතවාදියා සහ යටත්වැසියා අතර පැවති බිඳුණු බෙදීම පශ්චාත් යටත්විජිත සමාජයෙහි ප්‍රබල බලවේගයක් බවට පත් ව තිබේ. මෙම පසුබිමෙහි ගොඩනැගුණු නව ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යය ප්‍රතිරෝධය දක්වීමේ මූලිකාංගයක් ලෙස ද, 'පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී' යන්න 'සංක්‍රමණික' ලෙස ද ප්‍රති අර්ථකථනය කෙරේ. ගෝලීයකරණය නිසා සංක්‍රමණිකයන්ගේ සංඛ්‍යාව ද ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යයි. එහෙත් සමස්ත ලෝකයේ වැඩි පිරිසක් සංක්‍රමණිකයෝ නොවෙති. ශීඝ්‍රයෙන් වෙනස්වන සමාජීය හා සංස්කෘතික යථාර්ථය ඉදිරියේ පෙරළා 'මවබිමට' පැමිණෙන සංක්‍රමණිකයෝ විශාල පිරිසක් ද වෙති. 'ප්‍රතිරෝධය දක්වීම' පිළිබඳ සංකල්පය වැදගත්කමක් අත් කර ගෙන තිබෙන්නේ මේ සන්දර්භයෙහිය. පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී විචාරකයන් බොහෝදෙනෙක් අධිරාජ්‍යවාදයේ ගොදුරක් ලෙස හෝ ලෝක දේශපාලනයේ විප්ලවකාරී බලවේගයක් ලෙස හෝ තුන්වැනි ලෝකය හඳුන්වා දෙති. එසේම 'ප්‍රතිරෝධය දක්වීම' පිළිබඳ සංකල්පය පඨිතයෙන් පිටත දේශපාලන

හා ඓතිහාසික වර්ධනයන් තුළ නිරසර ලෙස පිහිටුවීමට උත්සාහ [illegible] තිබේ (Goonailleke 2001:169). 'ප්‍රතිරෝධය දැක්වීමේ සාහිත්‍යය' යන යෙදුම වඩාත් සංශයවාදී ආකල්පයක් ගන්නා බව ද පෙනෙන්නට තිබේ. ප්‍රතිරෝධය දැක්වීමේ සාහිත්‍යයෙහි අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ ලෝකය වෙනස් කිරීමේ බලය ලෙස පිළිගන්නා දේශපාලන [illegible] කෙරෙහිය. (Harlow 1987:30).

මෙලෙස නිදහසින් පසු යුගය දේශපාලන වශයෙන් විවිධ නිලධාරිවාදයන්හි ද ස්වදේශීය බලපුළුවන් කාරකම්වල ද දෘෂ්ටිවාදයන් අනුව ගෙවී යමින් තිබේ. යටත්විජිත විරෝධී පෙරමුණුවල දී හෝ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරයන්හි දී ජනතාව, නව පාලක පන්ති දෘෂ්ටිවාදයන් යටපත් කිරීමට ක්‍රියා කර තිබේ. ප්‍රතිරෝධය දැක්වීමේ සාහිත්‍යය යන යෙදුම පොදුවේ යටත්විජිත විරෝධී සාහිත්‍ය ලෙස ද හැඳින්විය හැකි යැයි කියැවෙන්නේ මේ හේතු සාධක අනුව ය.

ඉංග්‍රීසි බසින් ලියැවුණු 'නව සාහිත්‍යය' තුළ සිවිල් සමාජ දේශපාලනය ප්‍රමුඛ වැදගත්කමක් දරන බව ඉතා පැහැදිලිව පෙනී යන කරුණකි. මේ සඳහා ස්වදේශීය ලේඛකයන්ගේ හා ඔවුන්ගේ කෘතිවල සහභාගීත්වය ද පාඨක ප්‍රතිචාර ද වෙන් වෙන්ව ගෙන සොයා බැලිය යුතු ය. එහෙත් පොදුවේ හඳුනා ගත හැකි බොහෝ ලක්ෂණ නව සාහිත්‍යයෙහි මෙන්ම න්‍යායික භාවිතයෙහි දක ගත හැකි ය. පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී සමාජයත් සාහිත්‍යයත් අතර පවත්නා අවියෝජනීය සහසම්බන්ධය වඩාත් දේශපාලන ස්වරූපයක් ගන්නා අතර සාහිත්‍ය මඟින් සිදුකෙරෙන දේශපාලනික සංඥා කිරීම ද පුද්ගල ජීවිත ගවේෂණය ද එමඟින් නව කතිකාවක් වෙත එළඹීම ද පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී ලේඛකයාගේ අපේක්ෂාව වේ.

1.6 දේශපාලනය

නිදහස ලැබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී ලෝකය දැවැන්ත සමාජ-දේශපාලන හා ආර්ථික ප්‍රතිනිර්මාණ කටයුතුවල නිරත විය. යටත්විජිත වශයෙන් පැවැති සමාජවල වැඩි ම සංඛ්‍යාවක්

[illegible] ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දෘෂ්ටිවාදයන්ට පක්ෂපාතීත්වය පළ කළ අතර, අවසාන ඉලක්කය සමාජවාදය ස්ථාපනය කිරීම විය. නමුදු [illegible] සමාජ පූර්ණ වශයෙන් සමාජවාදය ස්ථාපනය කිරීමට අභිමත [illegible] පූර්ණ හෝ නොවන බව ස්ථිර විය (Chandhoke 1994 : [illegible] පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකා සමාජයේ දිශානතිය තීරණය කරන දේශපාලන ව්‍යාපාරවල ක්‍රියාකාරීත්වය විමර්ශනය කිරීමේ දී එය මෙම [illegible] සමඟ මැනවින් සමපාත වනු දක්නට ලැබේ. නිදහසින් පසුව [illegible] ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වූ මූලික දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ සම්බන්ධයෙන් සිංහල පාලක ප්‍රභූ පන්තිය පෙන්නුම් කර ඇත්තේ [illegible] බවකි. මහජන එක්සත් පෙරමුණ හා එක්සත් ජාතික පක්ෂය දේශපාලන ක්‍රියාදාමයේ ප්‍රධානත්වය ඉසිලුව ද, මෙම පක්ෂ දෙක අතර [illegible] මත භේද පැවතුණි. දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණවල පරාසය සම්බන්ධයෙන් හෝ ඒවා නෛතික වශයෙන් සූත්‍රගත කරන්නේ කෙසේ ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හෝ එකඟතාවකට එන්නට සිංහල පාලක පන්තිය නියෝජනය කරන ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂ දෙකට වසර පහක් [illegible] ම නොහැකි විය. රාජ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ උදෙසා යෝජිත පියවර සම්බන්ධයෙන් සිංහල ජාතිකවාදී ව්‍යාපාර හා රැඩිකල් ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ පළ කොට ඇති ප්‍රබල විරෝධය මඟින් ප්‍රදර්ශනය වන්නේ ද රටේ ද්විතීයික ප්‍රභූ තන්ත්‍රයේ දේශපාලන සංස්කෘතිය තුළ ද මුල් බැස ගත ඇති ප්‍රතිසංස්කරණ විරෝධී දෘඪ මානසිකත්වය යි. (උයන්ගොඩ 2000 : 17-18)

යටත්විජිත පාලනය අවසන් වීමෙන් පසුව එළඹුණු යුගය කෙරෙහි පැවති ජනතා අපේක්ෂා ක්‍රමයෙන් බිඳ වැටෙන්නට පටන් ගන්නේ රටේ පාලන තන්ත්‍රයෙහි දක්නට ලැබුණු යට කී ප්‍රතිවිරෝධතාවන් හේතුවෙනි. ශ්‍රී ලංකා දේශපාලනයෙහි දෙමළ ජනතා නියෝජනය මඟින් ද ප්‍රබල භූමිකාවක් නිරූපණය කරන ලදී. ඔවුන්ගේ අපේක්ෂාව වූයේ ෆෙඩරල් පාලන ක්‍රමයක් කරා රාජ්‍යය ප්‍රතිසංස්කරණය වනු දැකීම යි. සමකාලීන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාමුවකට අනුකූල කවර හෝ නූතනවාදී ප්‍රතිසංවිධානයකට මුහුණ දීම සාර්ථකව මගහැර ගිය ලංකාවේ තිබෙන වඩාත්ම පසුගාමී මහජන ආයතනය රාජ්‍යය ම විය හැකි බවට

උපකල්පනය කළ හැකිය. (උයන්ගොඩ 2000 : 18) 1953 වසරේ දී සිංහල හා දෙමළ වාර්ගික ගැටලුව ආරම්භ වූ අතර, 1958 දී සිංහල හා දෙමළ ජනයා අතර වාර්ගික කෝලාහලය බලවත්ව ඇවිලී ගියේ ය. 1971 වසරේ දී සමාජ පන්ති විෂමතාව පදනම් කර ගත් ප්‍රථම රාජ්‍ය විරෝධී කැරැල්ල ඇති විය. රාජ්‍යය වනාහි 'අල්ලා ගත යුතු දෙයක්' ලෙසත්, එය තමන් විසින් 'සමාජවාදී' යැයි සලකනු ලබන අරමුණු වෙනුවෙන් යොදවා ගත යුතු බවත් මේ කැරැල්ලට සම්බන්ධ වූ තරුණ තරුණියන් අතුරෙන් බහුතරයක් කල්පනා කළ බව පෙනිණ. (උයන්ගොඩ 2000 : 19)

පසුකාලීනව එනම්, 1988-1989 වර්ෂවල යළි පැනනැගුණු රාජ්‍ය විරෝධී කැරැල්ල අතිශය ප්‍රචණ්ඩ ලෙසින් මර්දනය කෙරිණි. 1990 වසරෙන් පසුව එළඹෙන කාලයෙහි ඉහත කී සියලුම අර්බුදවල දුර්විපාක දක්නට ලැබේ. පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාවෙහි දේශපාලනය මේ ආකාරයට නිවැරදි දිශානතියක් කරා ගමන් නොකළ බැවින්, එය අර්බුද ගණනාවක් ජනිත කළ ක්‍රියාදාමයක් බවට පත් විය. එයින් පීඩාවට පත් වූයේ පශ්චාත් යටත්විජිත ජන ජීවිතය යි. එබැවින් පොදු ජනතාව තවදුරටත් පීඩාකාරී සමාජ ව්‍යුහයක අවියෝජනීය කොටස්කරුවන් බවට පත් වී සිටිනු දක්නට ලැබේ. ඔවුන් සමාජ ජීවිතයෙන් ද ආකල්පමය වශයෙන් ද තවමත් යටත්විජිතභාවයෙන් පූර්ණ වශයෙන් වියුක්ත වී නැති බව පෙනෙන්නට තිබේ.

මේ අනුව යටත්විජිතවාදය යනු, බලයේ ප්‍රකාරයක් ලෙසින් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ හඳුනා ගනු ලැබ තිබෙන්නේ එය ආර්ථික වශයෙන් සූරාකන නිසා පමණක් නොව, මූළමහත් සමාජය සහ ජනතාව ගැන ම සිතන ආකල්පමය සීමාවන් සකසන බැවිනි. මේ ආකාරයට පශ්චාත් යටත්විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ සන්දර්භයෙහි යටත්විජිතවාදයේ බලපූළවන්කාරකම් රැඳී තිබෙන බව පැහැදිලි වන අතර ම පශ්චාත් යටත්විජිත යුගයෙහි වුව ද, බහුතර ජනතාවගේ චින්තන වපසරිය හා ආකල්ප යටත්විජිතවාදී රාමුවෙන් ඔබ්බට ප්‍රසාරණය නොවන බව ද දක්නට ලැබේ.

පාඨිත ග්‍රන්ථ

...කීර්ති, ලියනගේ 2008. සහෘද සාක්ෂිය. කොළඹ : විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය

...ටන, කුමාරි (2006) 2008. සොක්කන් ලොක්කන් වූ වගයි. කොළඹ : සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය

...croft, Bill, Griffiths, Gareth and Tiffin, Helan (2002) 2013. **Poitcolonial ...dies - The key concepts**. London: Routledge.

...rabarthy, Deepesh 2000. **Provincializing Europe : Postcolonial Thought and Historical Difference**. Princenton : Pricenton University Press

...hoke, Neera 1994. **Understanding the Postcolonial World – Theory and the Method**. New Delhi : Sterling Publishers

...jee, Patha 1991. **Nationalist Thought and the Colonial World.** ...: Zed Book

..., Leela 2011. **Postecolonial Theory : An Introduction**. Scotland : ...gh University Press.

...lleke, D.C.R.A. 2001. **Perspectives on Postcolonial Literature**. ...: Skoob Books

...ge, Newton 1990. **Changing Socio Economic Relations in the ...ryside**. Colombo: Social Scientist's Associations.

..., Karl and Engles, Fedrich (1854) 1975 **Collected Works**. Vol. 4 Moscow. ... Publishers.

... (Editor) 1907. **Twentieth Century Impression of Ceylon : History, ... Commerce, Industries and Resources**. London : Llyds Greater Britain ...ing Company.

...ලිපි

..., ජයදේව 2000, ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත්විජිත දේශපාලනය තුළ ප්‍රතිසංස්කරණ ... ගැන විචාරාත්මක අවලෝකනයක්. ප්‍රවාද. කොළඹ : සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ ...

... ජයත් බණ්ඩාර, 2005. පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී කතිකාවට ප්‍රවේශයක්. පඨිත. ... සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය

..., නාලනී 1997. පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය. ප්‍රවාද. කොළඹ : සමාජ ...යින්ගේ සංගමය

ශබ්ද කෝෂ

ඉංග්‍රීසි-සිංහල මහා ශබ්ද කෝෂය (සම්පාදක සුචරිත ගම්ලත්) 2009. නුගේගොඩ සංහිඳ ප්‍රකාශන

Cambridge International Dictionary of English. 1995. London : Cambridge University, Press.

අලකේශ්වර යුද්ධය: (ඒ. වී. සුරවීර සංස්කරණය) තදීය කෘතියේ භාෂා භාවිතය

රජිත් නාමසිංහ

සීතාවක යුගයට (ක්‍රි:ව 1521-1592)* අයත් එක ම ගද්‍ය කෘතිය ලෙස සම්භාවනාවට පාත්‍ර වන්නේ අලකේශ්වර යුද්ධය යි. ක්ෂුද්‍ර ග්‍රන්ථයක් වන මෙය මහනුවර යුගයේ දී විරචිත රාජාවලිය නම් ඉතිහාස කෘතියට ද මූල් වූ ග්‍රන්ථය ලෙස පිළිගනිත්. කෘතියේ කතුවරයා පිළිබඳ කිසි ම සඳහනක් නො මැත.

ඓතිහාසික අතින් ගත් කල ද අතිශය වැදගත් තොරතුරු රැසක් අලකේශ්වර යුද්ධය කෘතියේ අන්තර්ගත වේ. ලංකාවේ රජ කෙනකු චීන රජු විසින් ප්‍රයෝගකින් අල්ලා ගෙන යනු ලබන සිද්ධියෙන් කෘතිය ඇරඹෙ වෙයි. පසු ව අලකේශ්වර නම් මන්ත්‍රී විසින් කෝට්ටේ ජයවර්ධන පුරය ඉදි කරන ලද අයුරුත්, තදනන්තර ව යාපනය පාලනය කළ ආර්ය චක්‍රවර්ති පරාජය කිරීමත්, සීතාවක රාජධානියේ පරිහානිය පිළිබඳ වූ ඓතිහාසික සිදුවීම් අලකේශ්වර යුද්ධයෙහි අන්තර්ගත ව තිබේ. අලකේශ්වර යුද්ධය යන නාමය මීට යොදන්නට ඇත්තේ අලකේශ්වර නම් මන්ත්‍රීවරයාගේ යුද්ධ විස්තරයෙන් ප්‍රාරම්භ වන නිසා වීමට පිළිවන (සුරවීර, 2009: **vi**). යථෝක්ත කාල සීමාව පිළිබඳ තොරතුරු සංක්ෂිප්ත ලෙසත්, සම්පූර්ණ ලෙසත් සංග්‍රහ කොට තිබීම මේ කෘතියේ සුවිශේෂත්වයකි. සීතාවක රාජධානි සමයේ ගද්‍ය භාෂා ලක්ෂණ මෙන් ම සාහිත්‍ය තත්ත්වය ද අධ්‍යයන කිරීමට මහෝපකාරී වන කෘතියක් වශයෙන් ද මෙය අගය කළ හැකි ය (සුරවීර, 2009: **iii**).

1909, 1910, 1911 යන වර්ෂවල වරින් වර ඥානාදර්ශය නම් සඟරාවේ පළ වූ අලකේශ්වර යුද්ධයේ පෙළ පුස්කොළ පත් තුනක් හා

---

*මෙම කාල වකවානුව මහාචාර්ය ඒ. වී.සුරවීරයන් විසින් සංස්කරණය කළ රාජාවලියේ රාජනාමාවලී සංසන්දනයෙන් උපුටා ගැනුණි. එහෙත් මහාචාර්ය පී.බී. සන්නස්ගල විසින් විරචිත සිංහල සාහිත්‍ය වංශය නම් කෘතියෙහි සීතාවක යුගයට අයත් කාල සීමාව ලෙස දක්වන්නේ ක්‍රි:ව 1530 -1592 අතර කාලය යි.